

LARRY

UTGIVEN AV RIKSFÖRENINGEN FÖR LARYNGEKTOMERADE

VI STARTAR MED FRISKT MOD

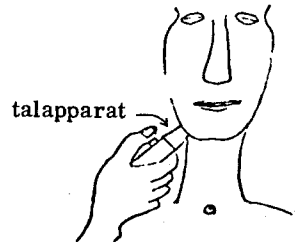
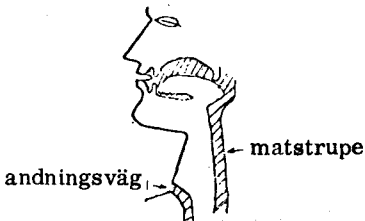
Detta är första nummret av tidningen LARRY, som vill vara ett språkrör för de laryngektomerade i Sverige.

LARRY syftar närmare bestämt till att sprida kännedom om oss laryngektomerade och de speciella problem, som kan vara förknippade med vår vardagstillvaro. LARRY vill också nå dem inom våra egna led, som kan ha nytta av den information vi kan ge om samhällsservice, nya rön om tekniska hjälpmedel, föreningsverksamhet mm.

Eftersom vi riktar oss även utanför den egna kretsen, vill vi först ge en kortfattad redogörelse för begreppet laryngektomerad.

LARYNGEKTOMERAD

En laryngektomerad (LE) har på grund av sjukdom eller annan skada fått sitt struphuvud (larynx) bortopererat (ektomi). Den därvid förkortade luftstrupen har man låtit mynna ut i halsgropen, se fig. En LE andas således inte genom näsa och mun, utan dessa har förbindelse endast med magen.

Med struphuvudet försvann även förmågan att bilda de ljud, som krävs för ett normalt tal. De flesta LE kan som ersättning lära sig tala med hjälp av rapljud från matstrupen. För dem som inte lyckas lära sig matstrupstalet finns en sk talapparat.

Talapparaten är en yttre ljudgivare, som hålls i handen och trycks mot halsen. Den verkar genom att skicka in ett ljudflöde i svalget. Ljudflödet artikuleras på samma sätt som det ljud som normalt kommer från stämbanden. Både matstrupstalet och "apparattalet" är dock behäftade med stora brister såsom låg ljudvolym, svårighet att uttala vissa ord, monoton talmelodi, för att nämna de mest uppenbara felen.

ETT HALVT ÖRE

Det är en källa till glädje att få ägna en del av sin fritid åt handikapprörelsen. Så mycket är eftersatt, särskilt när det gäller vår lilla grupp, de laryngektomerade, att man har en påtaglig känsla av, att det man gör verkligen är till nytta.

Den lilla handikappgruppen har sina speciella problem. De flesta människor vet vad en diabetiker eller en epileptiker är. Men bara ett fåtal vet vad som menas med att vara laryngektomerad eller hur en sådan människa fungerar. Detta gör informationsbehovet stort och primärt.

Den glädje man känner inför uppgiften grumlas dock av ekonomiska bekymmer. Att informera kostar pengar. Och sådana kan vara svåra att få fram även för angelägna saker – till och med i vårt välfärdssamhälle.

Vårt anslag från staten för det innevarande verksamhetsåret löd på 2.000:-. Trots att beloppet inte på något sätt motsvarar behovet, kände vi oss verkligen tacksamma när det kom. Vi visste ju, att vi var tämligen nybildade i vår nuvarande form och uppfattade följaktligen årets anslag mest som ett bevis på, att vi var accepterade som organisation och skulle bli bättre tillgodosedda framledes.

Tack vare årets statsanslag har vi kunnat börja vår informationsverksamhet i form av detta medlemsblad LARRY. Vi siktar nu förhoppningsvis mot ett årligt bidrag, som svarar mot ETT HALVT ÖRE per skattebetalare. När vi vet att det finns drygt fem miljoner sådana i landet, skulle det ge oss ca 25.000:- per år.

Vi tycker att det beloppet är synnerligen skäligt, enär det för de ca 400 laryngektomerade i Sverige skulle betyda ett stort steg mot ett förverkligande av det samhälle där alla kan fungera på någorlunda lika villkor.

Rolf Fischer

FÖRENINGSVERKSAMHET

De laryngektomerade har i många länder världen över sammanslutit sig för att försöka förbättra sina villkor.

Här i landet bildades den första LE-föreningen vid Sahlgrenska Sjukhuset i Göteborg år 1965. Föreningen förklarades för riksförening 1968, som organiserades om 1972. Riksföreningen har nu lokalavdelningar i Göteborg, Stockholm, Linköping, Gävle och Örebro, bildade i nämnd ordning. Målet är tills vidare att få en lokalavdelning i alla städer med sjukhus där laryngektomi utförs. Således återstår Lund, Uppsala och Umeå.

ETT KLIV FRAMÅT

Riksföreningen har valts in i HCK (Handikappförbundens Centralkommitté) och även fått en representant i dess styrelse. Redan tidigare var vi representerade i SHR:s (Statens Handikappråd) referensgrupp. Handikapprådet, i dagligt tal kallat, är ett samarbetsorgan mellan staten och handikapporganisationerna.

KONGRESS

Det har varit nordisk kongress. Den inleddes fredagen den 1 juni på Rigshospitalet i Köpenhamn. Under dagen skedde transport med buss till Fredericia på Jylland, där huvuddelen av aktiviteterna förlagts till Statens Höreinstitut. Vid ett möte beslöts att nästa kongress hålls i Finland, juni 1975, samt att ett nordiskt arbetsutskott skulle tillsättas. I övrigt bestod programmet av en serie intressanta föreläsningar om olika behandlings- och operationsmetoder. En instruktiv finsk färgfilm visade olika larynxoperationer. En solig hemresa under söndagen satte punkt för en lyckad kongress. Tre logopedier och fyra laryngektomerade deltog från Sverige.

TRE-DAGARS INFORMATIONS-KURS

Den 28-30 sept. i höst, kommer Riksföreningen i samarbete med HCK och ABF att hålla en tredagars kurs på Nynäsgården i Nynäshamn. Till kursen kommer representanter för stat och kommun, massmedia etc. att bjudas in. Dessutom ett antal laryngektomerade från var och en av våra lokalavdelningar och från Riksföreningens styrelse.

Kursen kommer att omfatta medicinska föreläsningar av läkare och logopedier. Redovisning av läget i fråga om tekniska hjälpmedel, med demonstration av aktuella nyheter, av representant för Tekniska Högskolan, som för närvarande bedriver utvecklingsverksamhet på området. Dessutom kommer det att bli talövningar för vidareutbildning av laryngektomerade under mottot: Hur kan vi förbättra vårt tal.

I anslutning till kursen hålls ett ordinarie sammanträde med Riksföreningens styrelse. Alla kursdeltagare inbjuds till detta styrelsemöte.

Kostnader för resor och uppehälle för kursdeltagarna kommer att bestridas med anslag från Allm. Arvsfonden, HCK och ABF. Inbjudan kommer via lokalavdelningarna.

NY ORDFÖRANDE I GÖTEBORG

Gustav Andersson har varit ordförande sedan många år i förutvarande riksföreningen, numera Göteborgs-avdelningen. Vid årsmötet i våras avgick han. LARRY vill tacka för allt arbete han lagt ned till glädje för föreningen och för den goda PR han genom sitt försynta uppträdande givit vår grupp. Lycka till i framtiden.

Den nye ordföranden heter Sigfrid Forsnäs. Vi passar på att innefatta även honom i våra välgångsönsknningar.

"KATASTROF-KNAPP"

Vår man i HCK:s styrelse har väckt en avsomnad handikappfråga. Frågan om ett märke av något slag, knapp e. dyl., som kan fästas på klädedräkten för att ange att bäraren behöver en speciell första hjälp, om hon eller han påträffas i medvetenlost tillstånd. Detta är ju viktigt för oss laryngektomerade, som inte har normal andningsväg och därför riskerar att kvävas vid felaktig behandling.

Vi är representerade i den tremannakommitté som tillsattes för utredning.

HÖR BÄTTRE I HÖST

Till hösten kommer Riksföreningen att sätta in en aktion för hörselskadade medlemmar. Vi anser, att den som ofta har kontakt med personer med talfel bör ha så god hörsel som möjligt. Annars blir kommunicerandet dåligt, t. ex. på våra möten i RLE. Vi siktar på att få en huvudburen hörapparat till alla LE som vid kontroll visar sig ha behov därav.

TELEFONFÖRSTÄRKARE KOMMER

Televerket har konstruerat en speciell telefonapparat för röstsvaga. Man har byggt in en talförstärkare i handmikrofonen på en vanlig standardapparat. Förstärkaren kopplas in och ur med en tangent i mikrofonens handtag.

Harald Eriksson (ordf. i Stockholms-avd.) har sedan en tid ett provexemplar. Vi som ringt honom under den tiden kan intyga att anordningen verkligen är en utmärkt hjälp för matstrupstalande.

Man vet ännu inte när den kommer att släppas ut för beställning. Vi hoppas att det blir snart. Den kommer att fylla ett behov.

BRA NYHET I FICKFORMAT

Civiling. Peter Branderud, vid Tekniska Högskolan i Stockholm har konstruerat en talförstärkare i bröstficksformat. Den verkar väl lämpad t. ex. för matstrupstalande.

Ing. Branderuds förstärkare är helt överlägsen de utländska försök i samma riktning som vi hittills sett prov på.

Endast ett mindre antal provapparater har hittills framställts så det dröjer väl ännu en tid innan den finns att köpa.

SPRID LARRY

Hjälp oss att sprida LARRY, i första hand till alla laryngektomerade, men även till andra intresserade.

Du som vill veta mer om RLE eller vill bli medlem kan ta kontakt med närmaste lokalavdelning. Vem som vill kan bli medlem.

Kontaktmän för lokalavdelningarna:

Gävle: Uno Nordin	tel. 026/12 37 47
Göteborg: Eric Slättberg	031/28 19 01
Linköping: Carl Aspling	0140/129 47
Stockholm: Harald Eriksson	08/26 17 91
Örebro: Arne Folkerman	019/11 46 45

LARRY Ansvarig utgivare: Curt Bengtsberg
Redaktör: Rolf Fischer
Tidningens adress: Mönjestigen 23

141 44 HUDDINGE Tel 08/711 22 03
